

HERFST 2026

Amateurtuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:
Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht
secretaris@depioniers.nl
www.depioniers.nl

Postadres:
Postbus 13017,
3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens
Layout: Evarien Tuitert

In dit nummer:

Van het bestuur	2
Crime: Moord op de tuin... Detective-imker Matthijs Jongboer	3
Interview met Tine en Karin; stoppen met imkeren	5
Nieuwbouw aan de rand van ons park	6
Buurman weet alles	7
Mulchen	7
Een gezellige scharrelaar	8
Bericht uit Oekraïne	9
Zo leuk	9

Agenda

PioTuincafe; Help, een rat!
10 oktober, 15.00-17.00u

Algemene Leden Vergadering
11 oktober, 14.00-15.30u

Takkenweekend
17 en 18 oktober,
10:00 - 16:00u

KOM JE OOK?

NIEUWSBRIEF VOOR LEDEN VAN ATV DE PIONIERS

Alle nieuwsbrieven
zijn te lezen op de
website van de Pioniers:
www.depioniers.nl

VAN DE REDACTIE

“Wat moet ik doen? Er zitten er twee in mijn kas.”
roept mijn buurvrouw over de heg. Het gaat om
de moordenaars van ons tuinenpark.

“Heb je een foto?” vraag ik. “Dan kunnen we zien of het de Europese of de Aziatische is,” Het blijkt de Aziatische te zijn, de geelpoot-hoornaar heet hij tegenwoordig. Deze grote wesp moordt onze bijenstal uit. En ook voor mensen is een steek van de hoornaar geen pretje. Gelukkig is een detectiveteam jacht aan het maken op deze rovers. Ik interviewde Pionier Matthijs Jongboer, detective-imker, die nauw samenwerkt met imker-hoofdcommissaris Ludy Jongkind. Na ‘Rust en Vreugd’ kan er nu wel een crime-serie

opgenomen worden; ‘Angst en gevaar’. Daarom veel aandacht voor bijen in deze nieuwsbrief. Naast informatie over de jacht op de geelpoothoornaar, komen imkers Karin en Tine aan het woord. Het nieuwe bestuur is hard aan het werk en vertelt wat ze zoal doen. Buurman geeft tips voor de najaarstuin en Paul vertelt hoe aaibaar egels zijn en hoe ze leven. Tenslotte weer een rustgevende waarneming van Judith, zo leuk.

Evelien Pullens

VAN HET BESTUUR

Lekker bezig

Voor de meeste Pioniers is de vakantieperiode weer voorbij. Maar is het niet altijd een beetje vakantie op ons tuinenpark? En dat het hele jaar rond!

We hadden een zonnige zomer met recordtemperaturen en hittegolven. In de tuin werd flink gesproeid en gegieterd om planten door de heetste dagen heen te helpen. Gelukkig heeft het park genoeg bomen en struiken, waardoor Pioniers en bezoekers in de schaduw konden uitpuffen van de hitte en van het werk. Want gewerkt werd er, op de tuinen en door het bestuur.

Wat doet het bestuur zoal?

We zijn aanspreekpunt voor commissies en werkgroepen, die zelfstandig en actief werken aan het reilen en zeilen van de vereniging. De veranderingen in de organisatie gaan stap voor stap, daarover schreven we al eerder. In september volgt een activiteiten- en budgetbrief vanuit het bestuur. Bij vraagstukken organiseren we het Pio Beraad, waarbij ieders mening welkom is.

Gebouw- en terreinbeheer vragen voortdurend aandacht. Zoals veiligheid van water- en elektriciteitsvoorziening, onderhoud van verenigingsgebouw (nieuwe koelkasten!), park (b.v. baggeren) en beveiliging, financiën en huurcontracten, en contacten met betrokken bedrijven, AVVN en gemeente. Maar ook bestrijding van ongedierte (ratten, hoornaars) en invasieve flora (hangende zegge, Japanse duizendknoop).

Welkomstboekje

We stelden een welkomstboekje samen over onze ATV, bedoeld voor nieuwe en oude Pioniers. Met informatie over o.a. onze verenigingsafspraken en huisregels, verenigingswerk, composteren en grofvuil. Meer daarover op de ALV van 11 oktober a.s.

Contact en verbinding

Verder zijn we bezig om Pioniers en tuinhulpen met elkaar in contact te brengen, daarover meer informatie in de Nieuwsflits. En natuurlijk ondersteunen we de mediterrane maaltijd op het plein – weer een geweldig initiatief van André Mannak na de heerlijke rijsttafel in 2025!

Samen met jullie, onze leden, zetten wij ons als bestuur met plezier in voor alles wat ATV De Pioniers zo bijzonder maakt: een geliefd tuinenpark midden in Utrecht, met veel planten, dieren, blijde tuinders en bezoekers. We wensen iedereen een mooi najaar en een goede oogst!

*Namens het bestuur,
Megan Ladiges*

Detective-imker

Matthijs Jongboer

tuin 100

Crime: Moord op de tuin

Detective-imker Matthijs Jongboer is samen met zijn team de moordenaars op het spoor. Het gaat om verschillende nesten van de geelpoothoornaar. Die vermoorden iedere 5 minuten een bij maar ook andere soorten insecten worden slachtoffer. Voor mensen zijn ze gelukkig meestal niet levensbedreigend. Alleen als je te dicht bij hun nest komt, kunnen ze massaal gaan aanvallen. Ik sprak Matthijs over het opsporen van de geelpoothoornaar.

Sinds 2018 heeft Matthijs met zijn gezin een tuin op De Pioniers. Hij deelt deze tuin met een ander gezin. "Het is vooral voor de gezelligheid," vertelt Matthijs, "We hebben een makkelijke tuin met gras en fruitbomen. Op dit moment zijn we het huisje met elkaar aan het verbouwen. Dat is ook heel gezellig." Matthijs houdt van buiten zijn en vrijheid. Thuis heeft hij maar een klein stukje buitenlucht, omringd door grijze muren. Ook het bezig zijn met zijn bijen, is in de buitenlucht. Hij brengt

er heel wat uurtjes door. In eerste instantie stond één van zijn bijenvolken in de bijenstal van De Pioniers, maar nu bewonen zijn volkjes een eilandje bij fort Lunetten, dichterbij zijn huis in de Rivierenwijk.

De bijen van Matthijs

Hij begint te vertellen over zijn bijenvolken; "Ik doe veel aan zwermverhindering. Zwermen betekent dat een koningin uitvliegt en de helft van het bijenvolk meeneemt, ze gaan dan vaak ergens in een boom hangen. Als imker moet je ze dan proberen te vangen, want anders ben je een heel volk kwijt. Dat kun je beter voorkomen." Op dit moment is hij bezig met het inwinteren van zijn bijen, zorgen dat ze genoeg voedsel hebben om de winter door te komen. Maar nog belangrijker is het om de geelpoothoornaar te bestrijden, de grootste vijand van de bijen. "De bijenstal is een soort fastfoodkraam voor deze grote wespen uit Azië."

Koninginnen vangen

"In het voorjaar proberen we de koninginnen te vangen," vertelt Matthijs "Dat is natuurlijk het meest effectief, want de koningin zorgt ervoor dat er een heel nest gaat groeien. Ze slaapt gedurende de winter op een rustig plekje in een heg of achter de bast van een boom. In het voorjaar maakt ze haar embryo-nest, waaruit een paar werk-hoornaars voortkomen. Die gaan dan een nest bouwen in een boom, waar de koningin eieren kan gaan leggen. Het nest kan zo groot worden als een skippybal." Veel Pioniers hebben van

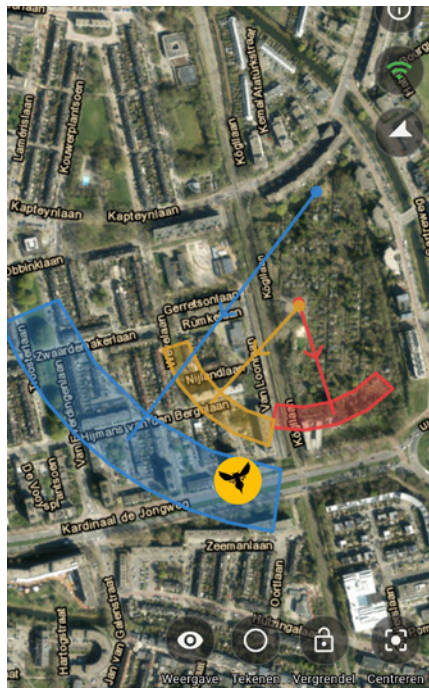
Ludy een hoornaar-val gekocht en er zijn ook al verschillende koninginnen gevangen. Helaas niet allemaal. "Nu vliegen de koninginnen niet meer, maar de hoornaar-werksters wel. We hebben er niet zo veel aan om die te vangen, we willen het hele nest!"

Hoe vind je de nesten?

Matthijs heeft samen met Ludy wiekpotten opgehangen op ons plein. Deze potten lokken de hoornaars. Ze komen er eten, vliegen naar hun nest en komen weer terug om verder te eten. Ga eens een tijdje naast zo'n pot zitten, observeer de hoornaar, kijk waar ze heen vliegt en noteer de tijd hoelang het duurt voor zij terug is. "Je weet natuurlijk nooit zeker of het dezelfde hoornaar is," vertelt Matthijs. "Daarom gaan we ze merken". Ludy heeft 2 hoornaars gevangen en gemerkt met een gele en rode stip op de rug. Door observeren en meten kunnen we berekenen waar hun nesten zich ongeveer bevinden." Uw verslaggever (Evelien) heeft de geel gemerkte geelpoothoornaar ook gezien, maar was niet geduldig genoeg. "Ik keek op mijn telefoon en daarna was hij weg." ...Slechte detective dus.

De geelpoothoornaar

De geelpoothoornaar, voorheen Aziatische hoornaar genoemd, is een invasieve exoot en de aantallen van de geelpoothoornaars nemen enorm toe; elk jaar zijn er vijf tot zeven maal zoveel als het jaar ervoor. Op het menu van de geelpoothoornaars staan bijna alle soorten insecten waaronder vlinders, libellen, (zweef)vliegen en wespen. Bijenstallen zijn een fastfood-kraam voor deze grote wesp, iedere 5 minuten sterft er een bij.

Screenshot van de App Vespa Finder

Matthijs laat de hoornaar-app zien met verschillende gekleurde lijnen hier in Utrecht. De lijnen leiden van de wiekpotten naar de vermoedelijke nesten. Ook aangegeven zijn de nesten die geruimd zijn.

Rond De Pioniers zijn nu twee nesten geruimd. Maar er zijn er meer. Matthijs heeft zijn verrekijker bij de hand, hij is een echte speurder, maar heeft toch nog niets gevonden vandaag.

"Daarom gaan we binnenkort zenderen. Er wordt een stevige hoornaar gevangen, deze krijgt een zendertje met antenne om. Eerst moet de hoornaar proefvliegen in een tentje om te bewijzen dat zij de zender kan dragen. Dan wordt zij vrijgelaten. Ze zal eerst even uitrusten in een boom. En dan naar het nest." Zo kan het team het nest opsporen.

Vernietigen van de nesten

Bijenvereniging Krommerijn, Lek & IJssel heeft dikke pakken aangeschaft en een soort grote stofzuiger met een hele lange buis die een hoornaar-nest kan opzuigen. Dat moet wel, want de gemeente en provincie verwijderen

Een van de wiekpotten op ons plein

momenteel alleen nesten die een gevaar voor mensen vormen. Met deze strategie probeert het imker-team de druk op de biodiversiteit te verminderen. "Het zou zo mooi zijn als de bijen het uiteindelijk zelf zouden kunnen," mijmert Matthijs. "Voor de varroamijt hebben een aantal bijen al zelf een oplossing gevonden. Het is ook bekend dat bijen in Azië een indringer in hun nest hebben gedood door hun vleugels los te koppelen en er dan heel driftig mee te bewegen waardoor er hitte ontstaat, het werd zo heet dat de hoornaar stierf. Ik wou dat ik wist hoe ik de bijen zou kunnen helpen om hun eigen verdediging te vinden."

Wil je zelf wat doen?

Zie je een hoornaar en denk je dat het een geelpoothoornaar is? Maak een duidelijke foto (met locatiegegevens) met je telefoon, wacht tot ze wegvliegt, noteer de vliegrichting en de tijd tot ze terugkeert. Met je foto kun je op www.waarneming.nl een melding maken. Aan de hand van de foto zal de soort herkend worden. Het helpt enorm om bij de notitie de vlieg-richting en terugkomtijd te noteren.

Tine en Karin; stoppen met imkeren tuin 38

"Wij hangen onze bijenjas aan de wilgen!" schrijft Karin Minnigh mij. "Mag daar iets over in de nieuwsbrief!"

Leuk, dat iemand met nieuws naar mij toe komt en een voorstel heeft voor de nieuwsbrief. Bovendien word ik heel nieuwsgierig. Wie zijn Karin en Tine eigenlijk? Hoe zijn ze ooit begonnen met imkeren en waarom stoppen ze?

Ruimte en vrijheid

Tine en Karin zijn vrouwen vol passie. Ze raken niet uitverteld over de bijen en over hun tuin. Ik ga bij ze op bezoek, de laatste tuin van de Rozenlaan. "Kijk eens wat een ruimte en wat een vrijheid we hebben!" Ik zie een ruime tuin met een kas in de hoek, een grasveld, een strook moestuin in het midden, veel bloemen en een lekker terras. Tine vertelt dat ze dol is op het groen. "Ik vind het heerlijk om hier aan het werk te gaan. Karin is van de moestuin, en ik van de rest." Trots laat ze ook nog de windsingel zien, waar ze wilgen hebben geplant en een hek gevlochten. Karin noemt de tuin een vrijplaats. De ruimte en vrijheid zijn belangrijk voor haar. "We hadden niet bij een andere vereniging moeten zitten."

Hoe het begon

13 jaar geleden zochten Karin en Tine een plek om hun bijenvolk te plaatsen. Ze wilden gaan imkeren. Via via kwamen ze bij de Pioniers terecht en kregen ze zowel een tuin als een plek

Lievelingsmoment Karin: "Met de bijen zijn, dat maakt je zo gefocust. Het is heel meditatief. Ik voel aan als het niet zo goed gaat met ze. En de bijen herkennen mij, ze steken eigenlijk nooit. Alleen als ze boos zijn."

Lievelingsplant Tine: "Kruiden zoals lavendel en rozemarijn. Ik houd van geuren. Maar ook van geel; zonnebloemen, die zijn mooi en ook voer voor de vogels. En kijk die gele die daar staan!" Er zitten heel veel bijen op de gele bloemen, niet allemaal echte bijen. Tine laat me de verschillen zien.

voor de bijen. "We hadden net de imker-cursus en het examen met goed resultaat afgerond. Bij ons thuis stond ons eerste kleine volkje op ons balkon. Dit volkje had ik een paar maanden daarvoor van mijn oom Pieter gekregen, met het commentaar dat je het meeste leert in de praktijk," vertelt Karin "Mijn vader was ook imker net als mijn oom Joos en mijn tante Marijke." Op de Pioniers was Ludy toen de enige imker. Haar bijenvolken stonden op de tuin die nu PioPetite is.

De bijenstal

Na overleg met imker Ludy en het bestuur, werd er besloten een bijenstal

te bouwen, achter op het terrein van De Pioniers. "Toen het zo ver was dat we de bijenstal konden gaan inwijden had ik inmiddels wat slechte nachten gehad," vertelt Karin "Hoe krijgen we in godsnaam die toren met twee broedbakken en een honingbak vol met bijen van het balkon af en in de auto. Alle delen van de kast hebben we uiteindelijk één voor één dicht geplakt en naar beneden getild. We zijn met onze auto naar De Pioniers gereden. Het lukte. Daar stond dan onze eerste bijenkast in die voor ons gevoel enorme grote bijenstal. Tine en Karin kijken met heel veel voldoening terug op 13 jaar imkeren.

"De bijen hebben het fantastisch gedaan in al die jaren en hebben ons enorm beloond met honing. We hadden regelmatig lente- en zomerhoning. De gezondheid van de bijen was over het algemeen goed. Slechts één winter waarin we last hebben gehad van wintersterfte. Ons klimaat- en natuurbewustzijn is door de bijen enorm toegenomen. De droge of juist natte jaren, koude of juist (te)warme winters. Hoeveel dracht is er, hebben ze honger en moet je ze bijvoeren...."

Waarom stoppen?

"Het was een moeilijke beslissing," vertelt Tine. "Maar we wilden vrijheid. Karin is nu ook met prepensioen en we kunnen op vakantie wanneer we

willen. Met bijenvolken moet je toch het hele voorjaar in de buurt blijven. Daarom besloten we onze bijenvolken aan iemand anders te geven." De plek in de bijenstal is ingenomen door Frans Anken, die nu ook zijn imkerdiploma heeft gehaald.

"Maar we blijven er wel mee bezig hoor," zegt Karin "Het is nog een beetje zoeken hoe. We gaan in ieder geval anderen helpen. En misschien beginnen we over een paar jaar wel weer. Dat zou nog best kunnen, want het is zo leuk. Ik ga het zeker missen. Vooral de band met je volk en het volgen van de groei en ontwikkeling. Soms zijn de bijen boos – je merkt het gewoon – meestal is er dan iets met de koningin. Dan gaan ze steken.

Bijen zijn belangrijk, een wereld zonder bijen wordt lastig, onmogelijk eigenlijk. Zonder bijen geen bevruchting van gewassen."

Dank

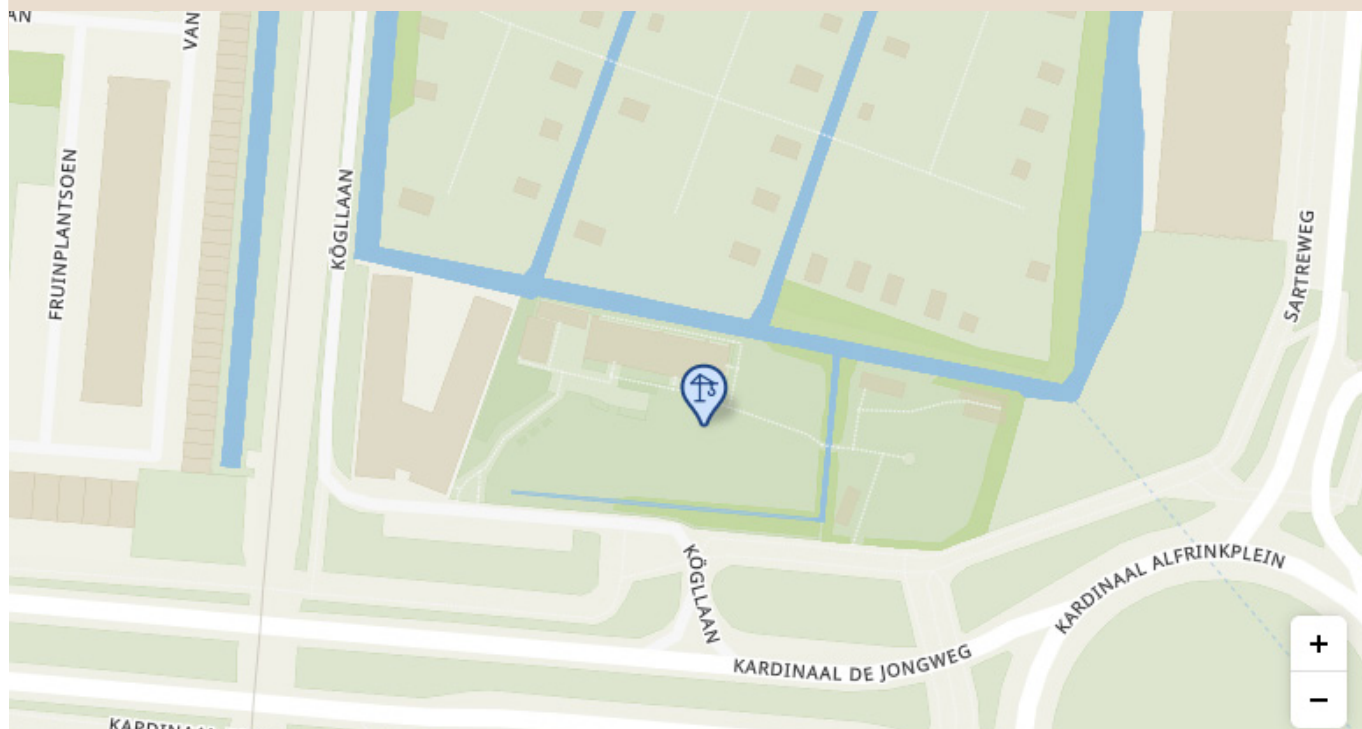
"Wij zijn heel dankbaar dat we hier mochten starten met onze imkerij. Dank aan iedereen die betrokken is geweest bij de imkerij. Bijvoorbeeld Froukelien die nogal eens getuige was van een prachtige zwerm. En Hassan die mee heeft geholpen om een zwerm te scheppen. En dank aan Ludy, onze trouwe imkercollega."

Evelien Pullens

Nieuwbouw aan de rand van ons park

Met spoed kwam het bestuur in juli bij elkaar met tuinders waarvan de tuin grenst aan de Kögllaan (scoutingterrein). Ondanks de bezwaarprocedure vanuit De Pioniers leek de ruimte tussen de geplande panden op die locatie en ons park verkleind te worden door de projectontwikkelaar. Ineens stonden er balkons gepland aan de nieuwbouwgevels die aan het tuinenpark gren-

zen, daar was eerder nooit over gecommuniceerd. Het bestuur kon hier, mede dankzij actie van alerte en ervaren leden als Rian Kraan, een stokje voor steken. Dit kostte tijd, energie en geld, maar leverde voorlopig op dat de bouwtekeningen aangepast zijn (geen balkons meer!) en dat de bezwaarprocedure bij de Raad van State blijft doorlopen.

Buurman weet alles

Goedemorgen buurman

Ik ben heel tevreden over mijn tuin, al zeg ik het zelf. Zoveel mooie kleuren dit jaar. Het is alleen te veel, het overwoekert elkaar. Mijn venkel en mijn tijm kan ik bijna niet meer vinden. Er groeit van alles overheen.

Buurvrouw

Hallo buurvrouw,

Mag ik u een tip geven? Verplaats de planten die nu dreigen te verdwijnen. Oktober is een goede maand voor het hergroeperen van je tuin. Knip af wat uitgebloeid is en planten die je een nieuwe plek wil geven, steek je uit en zet ze ergens anders in de aarde.

Nog een tip. Verzamel de zaden van de bloemen die bij u zo kleurrijk bloeien. Zaad is rijp als de zaaddozen droog en bruin worden; open er af en toe eentje om te kijken. Oogst ze altijd op een droge dag, bij voorkeur in de middag als de dauw is verdampt. Laat ze een paar dagen drogen op een luchtige plek. Daarna schoon je het zaad door het te zeven en licht te blazen: het lichte kaf waait weg, het zware zaad blijft liggen. Vervolgens doe je ze in een papieren zakje of doosje en – heel belangrijk – schrijf op wat er in zit, anders bent u het in het voorjaar vergeten...

... Ik zag u trouwens de gevallen bladeren wegvegen, dat hoeft niet. De herfst-bladeren beschermen de bodem, dus u kunt ze gerust in de border laten liggen als mulch. Als u ze toch wil wegvegen, kunt u er bladaarde van maken. Veeg ze op een hoop of in een zak met gaten, na een jaar wordt het vanzelf aarde. Succes!

Buurman

Mulchen

Door de bodem af te dekken met een laag organisch materiaal bescherm je je tuin tegen uitdroging, onderdruk je onkruid en geef je het bodemleven een flinke impuls. Het kost weinig tijd en levert het hele jaar door voordelen op. Door de bodem zoveel mogelijk bedekt te houden, creëer je een omgeving

waarin planten én bodemorganismen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Mulchen helpt om regenwater beter vast te houden en vermindert de behoefte aan beregenen. Dit kun je gebruiken; bladeren, stro, schapenwol, waterplanten, grasmaaisel, compost en houtsnippers.

Een gezellige scharrelaar...

Afgelopen zomer waren ze er weer

Verschillende van ons hebben ze op De Pioniers zien rondscharrelen, meestal in de schemer. Was het steeds dezelfde? Waren die van augustus bijna volwassen jongen (subadults)? Wie meer weet of een egel heeft gezien: laat mij maar weten!

De egel heeft onze harten veroverd

Maar liefst 82% van de mensen vindt egels schattig. En dat ondanks zijn stekels. Hoe dat zit? Ze hebben een rond kopje met kraaloogjes. En dan dat onhandig lijkend schuifelend loopje. Ondanks hun stekels hebben zij iets kwetsbaars en roepen de behoefte bij ons op om voor ze te zorgen. Wat natuurlijk ook helpt: egels doen in onze ogen geen vervelende dingen. Mollen helpen de grasmatten om zeep, muizen vreten aan je voorraad, vossen eten onze weidevogels op, maar egels helpen ons bij het bestrijden van slakken en andere beestjes waar we graag van af willen. En verder lopen ze ons niet in de weg, vallen niet op, scharrelen wat om ons heen. Op De Pioniers valt veel bij elkaar te scharrelen; overal is wel wat te eten, zelfs deze gortdroge zomer.

Nog maar de helft

In 30 jaar tijd hebben we nog maar de helft van de egels over. De grootste vijand: de auto (wij dus). Jaarlijks worden 135.000 egels doodgereden. In Nederland leven tussen de 300.000 en 1 miljoen egels, dus tel uit je verlies. Bij gevaar rollen ze zich op, maar tegen autowielen helpt dat niet. Ook komen bij egelopvang vaak egels binnen die verstrikt zijn. Daarbij zorgt het veranderende klimaat voor problemen: door warmere winters ontwaken ze vaak te vroeg uit hun winterslaap en vinden vervolgens te weinig voedsel om hun vetreserve weer op te bouwen voor de rest van de winter. Dat zorgt voor ondervoeding en een slechte conditie. Vind je een ondervoede, zieke of gewonde egel, neem dan contact op met de naburige egelopvang:

www.egelopvang.nl

Gelukkig kunnen we ze helpen

Door in de stad corridors aan te leggen; dat zijn doorgaande verbindingen van heggen, bosjes en natuurlijke plantsoenen. We kunnen openingen (15x15 cm) maken in schuttingen zodat ze van de ene tuin naar de andere kunnen. Een rommelhoekje achter in de tuin of een (open) composthoop

is voor een egel een sterrenrestaurant. Een egelhuis bouwen kan ook. Kijk op www.egelbescherming.nl voor de juiste adviezen.

Hoe ziet een egeljaar eruit?

In maart komen de meeste egels uit hun winterslaap. Mannetjes en vrouwtjes hebben een eigen territorium (leefgebied). Dat kan variëren van 2 hectare tot 20 hectare of meer, afhankelijk van beschikbaar voedsel. Op De Pioniers zouden zomaar twee leefgebiedjes kunnen zijn. In juni worden 2 tot 10 jongen geboren. Een maand later gaan ze met moeders op pad en in de loop van augustus gaan ze hun eigen weg, vaak trekken broertjes en zusjes nog samen op. In september worden de meeste egels gezien: de ouders én de jongen, waarvan dan de meesten nog leven. In de herfst is het: eten, eten, eten. Er moet in een paar maanden een vetreserve worden opgebouwd voor de winter. Bovenaan het menu staan regenwormen, als tweede de huisjesslakken, gevolgd door kevers, rupsen en allerlei insecten. Naaktslakken slaan ze liever over; zeker de Spaanse weglak, waar wij zoveel last van hebben. Deze invasieve exoot heeft een taaie slijmlaag, die niet gewaardeerd wordt door egels. De winterslaap begint eind november-december. De lichaamstemperatuur zakt dan van 38 naar 10 °C. En de hartslag daalt van 100-150 naar 20x per minuut. Verstoring van de winterslaap is funest. Dus laat van november tot maart (bij kou tot in april) de composthoop ongemoeid. Er zou zomaar een egel kunnen slapen.

Paul van Kan

Bericht uit Oekraïne

Op 7 juni jl. bracht de verkoop van kleding, plantjes en lekkers uit de kantine € 2.300,50 op voor de stichting Voices of Children in Oekraïne.

Zowel Pioniers als mensen buiten de vereniging hielpen mee om de dag tot een succes te maken. Fijn om zo samen te werken voor het goede doel! **Sarah Slimp**, manager particuliere donaties van Voices of Children, reageerde in juli vanuit Oekraïne op de donatie:

'Heel hartelijk dank voor jullie ontzettend lieve bericht! Het heeft mij en ons team diep geraakt.

Het zien van hoe jullie burens, vrijwilligers, het lokale koor en zelfs de fotograaf de handen ineensloegen om kinderen in Oekraïne te steunen, vervult ons met enorme dankbaarheid. Het is ontzettend ontroerend om te weten dat jullie gemeenschap zich achter de kinderen en gezinnen schart die wij bijstaan; het herinnert ons team, de kinderen en hun families eraan dat ze er niet alleen voor staan. Nogmaals dank voor jullie vriendelijkheid, jullie solidariteit en jullie geloof dat elk kind de kans verdient om te helen!'

Zo leuk

Mijn tuin heeft drie verschillende soorten kardinaalsmutsen: een met roze-rode mutsjes, met witte mutsjes, oranje besjes, bontbladig of 'gewoon', egaal.

Allemaal gekregen; niet een aangeplant. Een van die kardinaalsmutsen is half verstrengeld met een hulst. En daarin zat vorig jaar, toen het wat meer geregend had en de besjes voller en ronder waren dan nu, een roodborst. Zij zat op een horizontale tak van de hulst, onder die van de kardinaalsmuts, die met de gewone niet-bonte bladeren en oranje besjes in een wit jasje, of mutsje zo je wilt.

De roodborst vloog omhoog en nam een besje. Zo'n piepklein oranje besje, precies goed voor een roodborstbekje. Ze kwam terug op de hulsttak, wachtte tot de tak van de kardinaalsmuts helemaal stil hing en vloog weer omhoog. En weer, en wachtte, en weer, en wachtte, en weer. Heel precies, elke keer raak. Vijf was genoeg, blijkbaar.

Het gebeurde op ooghoogte. Toen vloog ze naar een tak omhoog in een andere boom – nog steeds vlakbij – slaakte wat alarmkreetjes en daarna zong ze een liedje. Dat krijg je allemaal te zien en te horen als je gaat zitten, en stil bent.

Judith Schuil